L. 463
s.

Aleg. 69.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o petycyi miasta Wieliczki o zapomogę i pożyczkę dla przyniesienia pomocy do odbudowania części miasta zniszczonéj pożarem.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Twoją z 16. sierpnia r. b. przekazałeś komisyi budżetowéj do roztrząśnienia i poczynienia odpowiednich wniosków petycyę podaną przez zwierzchność gminną miasta Wieliczki, zniszczonéj pożarem, o jednorazową zapomogę bezzwrotną na wsparcie pogorzelców oraz o pożyczkę 80.000 zł. w. a. na odbudowanie spalonéj części miasta.

Komisya budżetowa zbadawszy tę sprawę, ma zaszczyt przedstawić wysokiemu Sejmowi stan jéj i z niego wypływające wnioski:

W dniu 25. lipca r. b. wybuchł w Wieliczce pożar, który zniszczył domy w jednéj części rynku i w przyległych ulicach, ogółem 40 budynków, między nimi ratusz i szkołę miejską, a szkodę zrządzoną pożarem w nieruchomościach i ruchomościach oceniono na 183.000 zł. w. a. oprócz tych strat, których do likwidacyi nie zgłoszono, a które na 20.000 zł. zwierzchność miejska przybliżenie oblicza. Rada miejska wielicka rozważyła, że jakkolwiek Wieliczka posiada znaczny majątek miejski (którego inwentarz w odpisie wierzytelnym do petycyi dołączono), jednak nie jest w stanie częścią dochodów z tegoż majątku przyjść w pomoc skutecznie pogorzelcom do odbudowania spalonych domów. Wprawdzie mogłoby miasto Wieliczka zaciągnąć bezpośrednio pożyczkę w jakim banku, w celu dawania znów cząstkowych pożyczek właścicielom spalonych domów na ich odbudowanie; lecz w obecnym stanie kredytu i targu pieniężnego tylko pod ciężkimi warunkami zdołałaby Wieliczka otrzymać pożyczkę bezpośrednio bez poręczenia kraju.

Wobec takiego stanu rzeczy, rada miejska wielicka na posiedzeniu swem z 4. sierpnia upoważniła zwierzchność miejską do zaciągnienia pożyczki w wysokości 80.000 zł. uchwalając zarazem, że pożyczkę tę poręczy Wieliczka całym majątkiem miejskim, a tę uchwałę przedłożyła do zatwierdzenia Wydziałowi powiatowemu wielickiemu, następnie Wydziałowi krajowemu.

Powtóre, rada miejska wielicka upoważniła zwierzchność miejską do podania petycyi do wysokiego Sejmu o łaskawe udzielenie bezprocentowéj pożyczki w wysokości 80.000 zł. z funduszów krajowych, a gdyby wysoki Sejm bezprocentowéj pożyczki udzielić nie raczył, w takim razie o przyznanie pożyczki procentowéj, ale z jak najniższym procentem; w razie zaś gdyby wysoki Sejm téj prośbie odmówił, o poręczenie przynajmniéj przez kraj pożyczki, którąby miasto Wieliczka zacią-

gnąć wówczas mogło pod korzystniejszymi warunkami, w jednym z banków lub instytutów kredytowych.

Po trzecie, rada miejska wielicka uchwaliła, iż zaciągnąć się mająca pożyczka, któréj regularną spłatę w ciągu dłuższego terminu poręcza się całym majątkiem miejskim wynoszącym według inwentarza 583.942 zł., udzielaną będzie tylko wyłącznie pogorzelcom w celu odbudowania domów z ogniotrwałego materyału i z ogniotrwałym pokryciem, na dostateczną hipotekę i w miarę postępu robót; wreszcie uchwaliła taż rada, że dla zawiadywania wszystkiémi z tą pożyczką połączonemi czynnościami wybrany będzie oddzielny komitet

Na zasadzie powyżéj streszczonéj uchwały rady miejskiéj wielickiéj wystosowała w 8. sierpniu zwierzchność tego miasta petycyę do wysokiego Sejmu upraszając o udzielenie pożyczki 80.000 zł. w. a. w warunkach, które wymieniliśmy wyżéj streszczając uchwałę rady miejskiéj; t. j. o pożyczenie 80.000 zł. z funduszów krajowych bezprocentowo, lub też za niskim procentem, w ostatecznym zaś razie o poręczenie przynajmniéj przez kraj pożyczki, którąby zaciągła gmina miasta Wieliczki w wysokości 80.000 zł. a pożyczkę tę zabezpieczy na całym swoim majątku. Zwierzchność miejska uprasza także w petycyi wysoki Sejm o udzielenie jednorazowej zapomogi dla pogorzelców, do czego nie potrzebowała upoważnienia rady miejskiéj, ale nieuzasadniła bliżéj téj swojéj drugiéj prośby.

Komisya budżetowa zastanowiła się najprzód nad tą drugą prośbą o jednorazową zapomogą bezwrotną. Wprawdzie pożyczka, która byłaby przyznana na odbudowanie domów w celu podniesienia całego miasta, nie wynagrodzi w najmniejszéj części strat tym pogorzelcom, którzy utracili w pożarże ruchomości a nie posiadali domów. Jednak z uwagi, że skarb krajowy nie jest zakładem dobroczynności dla prywatnych osób i tylko dobro ogółu wspierać jest obowiązany; zważając daléj, że skarb krajowy dawać może zapomogę ludności miasta lub wsi dotkniętéj klęską elementarną, nie w celu wynagrodzenia strat zrządzonych przez tęż klęskę w majątkach prywatnych, ale jedynie dla zaradzenia nagłéj potrzebie ludności, np. dla zaopatrzenia jéj na razie w żywność lub schronienie; zważając wreszcie, że Wydział krajowy już w piérwszych dniach po pożarze przesłał z funduszów krajowych wprawdzie tylko 150 zł. dla zaradzenia nagłym potrzebom pogorzelców w Wieliczce, a resztę dopełniła dobroczynność prywatna składkami do dziś dnia zbiéranemi i że teraz już iść nie może o zaradzenie nagłéj potrzebie:

Z tych powodów komisya budżetowa, nie mogąca powodować się uczuciem, lecz znaglona strzedz pewnych zasad przy rozrządzaniu groszem publicznym, nie może doradzać wysokiemu Sejmowi, aby udzielił ze skarbu krajowego jakąkolwiek kwotę na bezzwrotną zapomogę pogorzelców.

Przychodzimy do głównej prośby wyrażonéj w petycyi do wysokiego Sejmu przez zwierzchność miasta Wieliczki o pożyczkę 80.000 zł. w celu przyniesienia skutecznéj pomocy do odbudowania spalonych domów, czego wymaga dobro publiczne. Komisya budżetowa zważając, że skarb krajowy nie posiada takich funduszów, któreby mógł pożyczyć na dłuższy termin n. p. na lat 27, jak to Wieliczka uprasza; zważając daléj, że dotychczas przy niesieniu pomocy miastom zniszczonym pożarami, trzymano się zasady, iż kraj nie daje pożyczki z własnych funduszów, ale poręcza tylko pożyczkę przez te miasta zaciąganą w instytutach kredytowych, i tak np. poręczył pożyczkę pół miliona zł. zaciągniętą przez miasto Stanisławów nawiedzony pożarem w 1868. r., poręczył pożyczkę 100.000 zł. zaciągniętą przez miasto Gorlice zniszczone ogniem 1874. r.;

Zważając daléj że miasto Wieliczka zapewnia spłatę pożyczki zaciągnąć się mającej całym swym majątkiem wynoszącym 583.000 zł., jak to wykazuje odpis uchwały rady miejskiej i odpis inwentarza majątku dołączone do petycyi, przeto skarb krajowy nie może być narażony na żadną stratę przez poręczenie téj pożyczki, a ułatwi tylko Wieliczce jéj zaciągnienie pod lepszymi warunkami;

Zważając wreszcie, że użycie téj pożyczki na cel właściwy t. j. na odbudowanie spalonych budynków, jest zapewnione warunkiem, iż z sumy pożyczanéj udzielać ma częściowe pożyczki pogorzelcom tylko w celu wyżéj wskazanym, komitet wybrany w Wieliczce, w którym będzie zasiadał także delegat Wydziału krajowego z prawem zawieszania uchwał komitetu i odwoływania się o rozstrzygnięcie do Wydziału krajowego.

Z tych powodów komisya budżetowa wnosi:

1sze Wysoki Sejm uchwalić raczy ustawę załączoną pod *a*; ·/.

2ie Sejm poleca Wydziałowi krajowemu poczynienie odpowiednich kroków wraz z zwierzchnością miasta Wieliczki, w celu zaciągnienia przez to miasto pożyczki do wysokości 80.000 zł., za poręczeniem kraju, pod najdogodniejszymi o ile możności warunkami dla miasta Wieliczki, jednak przy zapewnieniu względem kraju regularnéj spłaty pożyczki przez gminę miasta Wieliczki całym jéj majątkiem.

We Lwowie dnia 23. sierpnia 1877.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

Alegat *a)*

Ustawa

o poręczeniu przez kraj pożyczki przez gminę miasta Wieliczki, na odbudowanie zniszczonéj pożarem części miasta zaciągnąć się mającej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiém, rozporządzam co następuje·

Art. I.

Kraj poręcza pod warunkami niżej wyszczególnionymi pożyczkę do wysokości 80.000 złr. wal. austr. mającą się zaciagnąć przez gminę miasta Wieliczki na odbudowanie części miasta zniszczonéj pożarem w roku 1877.

Art. II.

Warunki pożyczki ułoży Rada gminna miasta Wieliczki w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. III.

Udzielanie funduszów z uzyskanej pożyczki pojedynczym pogorzelcom na odbudowanie zniszczonych domów uskuteczniać będzie komitet, mianowany przez radę gminną miasta Wieliczki, a zatwierdzony przez Wydział krajowy; w tym komitecie zasiadać ma delegat Wydziału krajowego z prawem zawieszania uchwał komitetu. W razie zawieszenia uchwały komitetu, sprawa ma być przedłożoną Wydziałowi krajowemu do rozstrzygnięcia.

Art. IV.

Fundusze na odbudowanie domów mogą być udzielane pogorzelcom tylko na hipotekę dostateczną i w miarę odbudowania.

Art. V.

Odbudowane domy mają być ogniotrwałym materyałem pokryte.

Art. VI.

Wszelkie koszta administracyi tyczące się zaciągnienia, użycia i spłaty pożyczki, winna ponosić gmina miasta Wieliczki.